U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu,** se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou**, a dalších účastníků sporu původně vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 10 C 106/2009, o 12 529,50 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Český inkasní kapitál, a. s.,** se sídlem v Praze 1, Václavské náměstí 808/66, IČ 27646751, zastoupené JUDr. Romanem Majerem, advokátem v Plzni, Úslavská 33, a žalovaného **M. S.,**

t a k t o :

P ř í s l u š n ý vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 10 C 106/2009, o zaplacení smluvní pokuty ve výši 8000 Kč s příslušenstvím, **j e soud.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 15. 2. 2011 se Český telekomunikační úřad domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, mezi ním a Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 10 C 106/2009, týkající se zaplacení 12 529,50 Kč s příslušenstvím.

Z předložených soudních spisů vyplynuly následující skutečnosti:

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a. s. (dále jen „Telefónica“), uzavřela se žalovaným smlouvu o poskytování telekomunikačních služeb, na jejímž základě žalovanému poskytovala služby prostřednictvím mobilní telekomunikační sítě. Za tyto služby žalovanému Telefónica vyfakturovala částku 12 529,50 Kč. Žalovaný neuhradil čtyři faktury na částku v celkové výši 12 529,50 Kč.

Společnost Telefónica postoupila pohledávku ve výši 12 529,50 Kč žalobkyni, která podala proti žalovanému dne 15. 9. 2008 u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou žalobu na zaplacení této částky s příslušenstvím.

Uvedená částka sestávala z úhrady za poskytnuté telekomunikační služby ve výši 4529,50 Kč a dále ze smluvní pokuty ve výši 8000 Kč, kterou byl účastník (žalovaný) povinen zaplatit poskytovateli telekomunikační služby (žalobkyni) v případě, že nesplní, resp. poruší některé ustanovení čl. 11 Všeobecných podmínek. Smluvní pokutu uvedenou ve Speciální nabídce (sestávající z výčtu mobilních telefonů za zvýhodněnou cenu) přitom činila výše rozdílu plné ceny a zvýhodněné ceny zboží nebo služeb uvedených v Ceníku mobilních telefonů.

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou usnesením ze dne 25. 2. 2010, čj. 10 C 106/2009 - 86, řízení o žalobě zastavil (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok III.). V odůvodnění uvedl, že podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích"), rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné a účastníkem, popř. uživatelem na straně druhé, Český telekomunikační úřad. Spor o zaplacení ceny poskytnutých telekomunikačních služeb je sporem vyplývajícím z porušení povinnosti uložené zákonem, k jehož rozhodování je dána pravomoc Českému telekomunikačnímu úřadu. Na tom nic nemění skutečnost, že pohledávka byla postoupena žalobkyni, která není osobou vykonávající komunikační činnost. Z důvodu nedostatku pravomoci soud řízení zastavil s tím, že po právní moci rozhodnutí bude věc postoupena příslušnému úřadu.

Proti usnesení okresního soudu brojila žalobkyně odvoláním u Krajského soudu v Brně. Dle žalobkyně o postoupené pohledávce nemá pravomoc rozhodovat Český telekomunikační úřad, protože nejsou splněny podmínky uvedené v § 129 zákona o elektronických komunikacích. Český telekomunikační úřad řeší spory pouze mezi zákonem stanovenými subjekty, a to osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem nebo uživatelem na straně druhé. Současně namítla, že žalobou uplatněný nárok z titulu nezaplacené smluvní pokuty není finančním plněním spojeným s poskytováním telekomunikačních služeb; jde tedy o akcesorický závazek sjednaný smluvně, na základě a v mezích jiné zákonné úpravy než zákona o elektronických komunikacích. Vzhledem k tomu, že žalobkyně není osobou vykonávající komunikační činnost a že žalobou uplatněný nárok není finančním plněním spojeným s poskytováním telekomunikačních služeb, k rozhodování sporu je příslušný soud.

Krajský soud považoval odvolání za částečně důvodné. Uvedl, že pro určení příslušnosti správního úřadu k rozhodnutí sporu není určující, že pohledávka telefonního operátora za telefonním účastníkem byla po svém vzniku postoupena třetí osobě, která telekomunikační činnost nevykonává. I spor z pohledávky takto postoupené je příslušný rozhodnout správní orgán. Dlužná částka 12 529,50 Kč se však skládá z nezaplacených plateb za telekomunikační služby a ze smluvní pokuty ve výši 8000 Kč. Dle krajského soudu se žalobkyně domáhala zaplacení smluvní pokuty nikoliv pro neuhrazení poskytnuté telekomunikační služby, nýbrž pro nesplnění závazku využívat sjednanou

telekomunikační službu po dobu 24 měsíců, na základě kterého byl žalovanému poskytnut telefon za „zvýhodněnou cenu“. Spory z prodeje mobilního telefonu však nejsou spory týkající se povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě a jejich rozhodování tedy nepřísluší Českému telekomunikačnímu úřadu. Krajský soud proto usnesení okresního soudu o zastavení řízení ohledně částky 8000 Kč, o které podle jeho právního názoru má pravomoc rozhodovat soud, změnil tak, že řízení se v této části nezastavuje a věc Českému telekomunikačnímu úřadu postoupena nebude.

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou, vázaný právním názorem odvolacího soudu, rozsudkem ze dne 7. 12. 2010, čj. 10 C 106/2009 - 122, ve věci rozhodl tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 8000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Český telekomunikační úřad (dále jen „navrhovatel“) poté podal návrh zvláštnímu senátu k rozhodnutí kladného kompetenčního sporu. Navrhovatel vychází z toho, že smluvní pokuta je sankcí vycházející z porušení povinnosti ze smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je vztahem příčiny a následku; nelze je posuzovat odděleně. O smluvní pokutě tedy má rozhodovat on sám, jako orgán, který je podle zákona příslušným k rozhodnutí o sporech vyplývajících z vlastního porušení povinností. Navrhovatel dále odkázal na rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 9. září 2008, čj. Konf 27/2008 - 7.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem ohledně zaplacení smluvní pokuty ve výši 8000 Kč s příslušenstvím se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zvláštní senát se nejdříve zabýval otázkou, zda o postoupené pohledávce (ať se smluvní pokutou či bez ní) může rozhodovat navrhovatel. Pravomoc Českého telekomunikačního úřadu vymezuje § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích: „Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku. Podání návrhu podléhá správnímu poplatku“.

Zvláštní senát proto uzavřel, že pro určení pravomoci ČTÚ je prvý předpoklad splněn, vznikl-li spor mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem (uživatelem). Postoupení pohledávky takovýto charakter sporu nezměnilo; proto i k návrhu postupníka (a nikoli již osoby vykonávající telekomunikační činnost) bude rozhodovat Český telekomunikační úřad. Charakter sporu vymezený v § 129 zákona o elektronických komunikacích je tedy určen v době vzniku závazku, a změna v osobě věřitele cesí jej nemění.

Spor v konkrétní věci je však omezen pouze na to, kdo má pravomoc rozhodovat o povinnosti zaplatit smluvní pokutu; okresní soud měl za to, že tímto orgánem je navrhovatel (ČTÚ), krajský soud tuto pravomoc přiřkl soudu; zavázal tak okresní soud svým právním názorem, který jej posléze akceptoval ve svém rozsudku. Proto bylo třeba řešit i druhý předpoklad pravomoci ČTÚ („pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě").

Tento předpoklad nemá zvláštní senát za splněný, a to ani s ohledem na právní závěry navrhovatelem zmíněného rozhodnutí sp. zn. Konf 27/2008. Otázkou pravomoci k rozhodování o smluvní pokutě se zvláštní senát zabýval ve zmíněném usnesení (publikováno ve Sb. NSS pod číslem 1738/2009) v tom smyslu, že vyložil, že „*o smluvní pokutě za porušení či nesplnění povinnosti vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem (§ 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích), rozhoduje ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti samotné.*"

Jádrem argumentace je právní názor, že smluvní pokuta je soukromoprávním institutem, jde o způsob zajištění závazku, jehož účelem je zpravidla peněžitá transakce za porušení nebo nesplnění smluvní povinnosti (§ 544 odst. 1 občanského zákoníku). Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je nutné se zabývat povinností, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem mezi příčinou a následkem; nelze je posuzovat odděleně. Porušení povinnosti je základní podmínkou pro stanovení, zda existuje nárok na smluvní pokutu. O smluvní pokutě bude tedy rozhodovat ten orgán, který je příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, na jejímž základě vznikl nárok na smluvní pokutu.

Rozliší se proto, za jaké porušení povinnosti nárok na smluvní pokutu vznikl. Pokud se jedná o porušení povinnosti vyplývající ze smlouvy mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, ve které si tyto subjekty dohodly smluvní pokutu pro případ, že účastník neuhradí cenu za poskytnutou službu, pak je k rozhodování o smluvní pokutě příslušný Český telekomunikační úřad. Neuhrazení ceny za poskytnuté služby je porušením zákona o elektronických komunikacích a nárok na smluvní pokutu s tímto porušením přímo souvisí.

Pokud se naopak jedná o (typickou) smluvní pokutu za nevrácení vypůjčeného zařízení (např. satelitní antény, modemu atp.), tedy výpůjčku, byl by k rozhodování o smluvní pokutě plynoucí z porušení povinností vztahujících se k výpůjčce soud (srov. k tomu např. usnesení ze dne 13. 10. 2005, čj. Konf 99/2004 - 5, publikované ve Sb. NSS pod č. 1478/2008). Judikatura v tomto ohledu je zcela stabilní.

Předmětem řízení v posuzované věci je „smluvní pokuta" spočívající v nedoplatku kupní ceny za mobilní telefon. Žalovaný – v rámci speciální nabídky služeb – koupil od právní předchůdkyně žalobkyně za zvýhodněnou cenu mobilní telefon a zavázal se využívat poskytovaných telekomunikačních služeb nejméně po dobu stanovenou ve smlouvě (Všeobecných podmínkách); jinak se žalovaný zavázal zaplatit smluvní pokutu ve

výši rozdílu plné ceny a zvýhodněné ceny mobilního telefonu. Na tento doplatek vznikl žalobkyni podle jejího tvrzení nárok. Český telekomunikační úřad svou pravomoc rozhodovat o nedoplatku kupní ceny nepopírá, avšak nedůvodně. Při prodeji movité věci (mobilního telefonu za zvýhodněnou cenu) jde o soukromoprávní vztah mezi žalobkyní a žalovaným, nikoli o službu elektronických komunikací ve smyslu § 2 písm. n) zákona o elektronických komunikacích. Rozhodování o těchto věcech uvedený zákon nesvěřuje Českému telekomunikačnímu úřadu a z kompetence soudů se proto tyto věci nevymykají (§ 7 odst. 1 o. s. ř.). Proto zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci, pokud jde o „smluvní pokutu“ de facto spočívající v doplatku kupní ceny za dotovaný mobilní telefon (8000 Kč), je v soudní pravomoci. Otázkou pravomoci k rozhodování o nedoplatku kupní ceny za mobilní telefon se zvláštní senát již zabýval v usnesení ze dne 3. 7. 2003, čj. Konf 19/2003 - 19 (publikováno ve Sb. NSS pod číslem 47/2004). Uvedený závěr dále podpořil i Nejvyšší soud České republiky v usnesení ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 20 Cdo 3557/2006, na které odkázal ve svém rozhodnutí již odvolací soud a podle něhož rozhodování o nároku na zaplacení smluvní pokuty za nevyužívání telekomunikačních služeb (související s prodejem mobilního telefonu za zvýhodněnou cenu) nepřísluší Českému telekomunikačnímu úřadu, i když se jedná o závazek obsažený ve smlouvě. Ve zbytku žalované částky správní úřad svou pravomoc rovněž nepopírá, okresní soud v této části řízení zastavil a odvolací soud jeho rozhodnutí v této části nezměnil; kompetenční spor tu proto nevznikl.

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc soudu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. září 2011

JUDr. Pavel Vrcha
předseda zvláštního senátu